

Evropski center za spremljanje prestrukturiranja – edinstven vir podatkov iz vse Evrope

Informacijski list

„Prestrukturiranje je lahko podlaga gospodarskemu in družbenemu napredku – vendar le, če so strukturne spremembe pravilno predvidene, če lahko prizadeta podjetja sprejmejo korektivne ukrepe ter hitro in učinkovito obvladujejo potrebne spremembe in če javni organi pomagajo ustvariti ustrezne pogoje.“

Revija Social Agenda 27 – Adapting to Change – The EU approach to restructuring (Prilaganje spremembam – Pristop EU k prestrukturiranju), Evropska komisija, 20. junija 2011

KAKŠNE so okoliščine?

Prestrukturiranje ni nov pojav. Od nekdaj je del običajnega poslovnega cikla, saj se morajo podjetja prilagajati, če želijo ohraniti svojo konkurenčnost. Prestrukturiranje zelo pogosto velja za negativen pojav, ki škodljivo vpliva na zaposlovanje ali delovne razmere ter lokalno in regionalno gospodarstvo. A če je prestrukturiranje izpeljano smotno in učinkovito, lahko ohrani zaposljivost delavcev in jim pomaga pri prehodu na drugo, enako kakovostno delovno mesto, če ne morejo obdržati prvotnega dela.

V vodilni pobudi „Industrijska politika za dobo globalizacije“, ki je del strategije Evropa 2020, je navedeno, da si bo Evropska komisija „prizadevala za spodbujanje prestrukturiranja sektorjev v težavah za opravljanje dejavnosti, usmerjenih v prihodnost, med drugim s hitro prerazporeditvijo kvalifikacij v razvijajoče se panoge in trge“, države članice pa bodo morale tesno sodelovati z zainteresiranimi stranmi v različnih sektorjih [...], da bi ugotovili, kje so ovire, in skupaj proučili načine ohranjanja močne industrijske osnove in osnove znanja“.

Evropsko komisijo in države članice bi lahko podpiral Evropski center za spremljanje prestrukturiranja (ERM), ki je še danes edini vir informacij o prestrukturiranju podjetij na območju celotne EU ter zagotavlja pregled podatkov in informacije o nacionalni javni podpori za prestrukturiranje.

ZAKAJ ta instrument?

Kljub pomembnim posledicam prestrukturiranja za zaposlovanje je bilo pred vzpostavitvijo ERM malo sistematičnih prizadevanj za ocenjevanje narave in obsega dejavnosti prestrukturiranja in njihovih učinkov v EU. Ker ne obstajajo poglobljene vseevropske raziskave o prestrukturiranju podjetij, je ERM primerna alternativa ter do zdaj najboljša in edina rešitev, ki zapolnjuje obstoječo vrzel. Čeprav so podatki ERM bolj okvirni in ne odražajo natančno obsega prestrukturiranja in njegovih posledic na zaposlovanje, vseeno kažejo splošne trende in so bogat vir informacij za poznejšo kvalitativno analizo.

Podobno se zbirajo nazorni primeri nacionalnih podpornih instrumentov za podjetja in delavce pri prestrukturiranju, da bi zagotovili pregled različnih možnosti in izmenjavo zamisli. ERM je dragocen vir informacij za oblikovalce evropske politike, ki si prizadevajo oceniti obseg prestrukturiranja po Evropi, čeprav ima očitne omejitve in čeprav povezava med prestrukturiranjem in zaposlovanjem ni niti preprosta niti enoznačna, še posebno v sedanjih svetovnih gospodarskih krizi.

KAJ je ERM?

Cilj ERM je spremljati dejavnosti prestrukturiranja v 27 državah članicah EU in na Norveškem. Učinek dejavnosti prestrukturiranja na zaposlovanje se meri na podlagi objav v dnevnem in poslovnem tisku v vseh državah članicah od leta 2002. ERM ne zagotavlja celovitega in izčrpnega prikaza o ustvarjanju in ukinjanju delovnih mest v Evropi, temveč beleži objavljene množične postopke prestrukturiranja. Pomembna gibanja ukinjanja in ustvarjanja delovnih mest v posamezni državi izhajajo

POSITIONS AVAILABLE

iz ukinjanja in ustvarjanja v majhnem obsegu. Vendar so obsežni procesi zelo pomembni, ker se lahko njihov učinek razširi na celotno območje, izzove pomembna vprašanja socialne kohezije in zahteva učinkovito kolektivno ukrepanje. ERM prejema podatke o prestrukturiranju podjetij veliko pred dejanskim zmanjšanjem števila zaposlenih, zato vsem, ki so udeleženi v postopku predvidevanja in upravljanja sprememb omogoča, da opredelijo sektorje in države, v katerih bi lahko kratko- ali srednjeročno nastopilo intenzivno prestrukturiranje.

ERM, ki sicer beleži osnovne opisne in količinske podatke o posameznih dogodkih prestrukturiranja, od leta 2011 zagotavlja tudi nazorno neizčrpano zbirko nacionalnih javnih podpornih instrumentov za pomoč podjetjem in prizadetim delavcem pri koristnem predvidevanju in upravljanju prestrukturiranja. Cilj je obveščati oblikovalce politik ter druge zainteresirane strani, katere vrste instrumentov so na voljo in bi jih bilo mogoče vključiti ali uporabiti za spoznavanje politik.

Kakšni so REZULTATI?

Dostop do rezultatov ERM je preprost in jih je mogoče prenesti s spletne strani Eurofounda:

- Podatkovna zbirka, imenovana informativni list, ki omogoča iskanje po primerih prestrukturiranja v standardizirani obliki in se vsak dan posodablja. Vsak informativni list zagotavlja informacije o podjetju, njegovi velikosti, lokaciji in sektorju dejavnosti, o vrsti prestrukturiranja, najavljenem številu ustvarjenih ali izgubljenih delovnih mest in predvidenem roku, ko se bo to zgodilo, ter kratak povzetek razlogov za prestrukturiranje. Informativni listi temeljijo na objavah o prestrukturiranju podjetij v nacionalnih medijih. Posamezne primere je mogoče iskati po več iskalnih merilih (na primer državi, sektorju, vrsti prestrukturiranja, datumu objave).
- **Četrtnik** ERM na podlagi podatkov, zbranih v informativnih listih v predhodnih treh mesecih, navaja najpomembnejše evropske trende prestrukturiranja in učinke na zaposlovanje. **Četrtnik** vsebuje pregled zadevnih kazalnikov, kot sta rast BDP in stopnja brezposelnosti, ki jim sledijo podatki ERM za predhodno četrtnje. Poleg tega so v vsaki številki predstavljeni posamezni primeri prestrukturiranja ali sektorji, ki so bili močno prizadeti.
- Podatkovna zbirka ERM o podpornih instrumentih za prestrukturiranje zagotavlja informacije o značilnostih, zadevnih udeležencih, virih

financiranja, prednostih, slabostih in rezultatih nazornih ukrepov, ki jih ponujajo vlade, organizacije delodajalcev in sindikati v vsej Evropi za pomoč pri predvidevanju in upravljanju prestrukturiranja. Posamezne ukrepe je mogoče iskati po državi, fazi in vrsti instrumenta, viru financiranja in zadevnih udeležencih.

- Letna poročila ERM se osredotočajo na posebno vprašanje, ki ponazarja trenutne prednostne cilje politik. Poleg tega v strnjeni obliki predstavljajo procese prestrukturiranja v zadnjem letu. Analizo oblikujejo na podlagi številnih podatkov iz ERM skupaj z drugimi viri podatkov (na primer Eurostatova anketa o delovni sili (LFS)). Kratak povzetek letnega poročila je na voljo v vseh uradnih jezikih Evropske unije.
- Primerjalna analitična poročila vsebujejo informacije o razvoju dogodkov na ravni držav in EU v zvezi s posebnimi temami (kot na primer selitev dejavnosti, stečaj itd.) in primere posameznih podjetij.

KAKO deluje?

Informativne liste ERM zbira mreža poročevalcev, ki zbirajo podatke o prestrukturiranju podjetij z vsakodnevnim pregledovanjem specializiranega tiska s področja gospodarstva v državah članicah in na Norveškem. V njih je zabeleženo prestrukturiranje podjetij, ki zadeva vsaj eno državo, pomeni napovedano ustvarjenje ali ukinitve vsaj 100 delovnih mest ali se nanaša na vsaj 10 % delovne sile v obratih, ki zaposlujejo več kot 250 oseb. Informativni listi ERM zajemajo tudi primere, ki zadevajo več držav.

KAM zdaj?

Prihodnji razvoj ERM bo usmerjen na proučevanje možnosti za izkoriščanje širšega nabora digitalnih virov. Prihodnji procesi bodo osredotočeni tudi na izboljšave kakovosti vnosov v podatkovno zbirko, s čimer bi okrepili obseg in natančnost podatkov ERM ter analitsko razsežnost. ERM s kvalitativnega vidika ponuja veliko možnosti; je potencialno koristno orodje za iskanje virov, na podlagi katerih je mogoče proučevati vrste prestrukturiranja, opravljati sektorske analitične študije primerov o inovativnih praksah na področju prestrukturiranja podjetij, dolgoročno spremljati primere prestrukturiranja in še veliko več.

Dodatne informacije:

Do ERM lahko dostopate prek spletne strani Eurofounda (<http://www.eurofound.europa.eu/emcc/>) ali če se obrnete na Saro Riso, informacijsko uradnico za zvezo (sri@eurofound.europa.eu) za informacije o informativnih listih ali na Fundo Celikel-Esser (fce@eurofound.europa.eu) za informacije o instrumentih za podporo prestrukturiranju.

Prosimo, da upoštevate pogoje za uporabo podatkov.